

Pressemeddelelse

Lokalparktur – vandring i Jensen & Sørensens Plantage i Gl. Rønbjerg Mandag den 12. august kl. 19-21

Turledere: Christian Vad Holm, Mads Tanderup og Niels Mortensen

Mødested: ”Æ Tørhus”, Hvidemosevej 10, Gl. Rønbjerg

Arr.: Skive kommune arbejdsgruppe under projektet Lokalpark Flyndersø-Sdr. Lem Vig

Hvis man for 125 år siden kørte mod vest fra Rønbjerg Kirke mod Ejsing eller Vinderup, kom man igennem et goldt og træløst område af udstrakte heder og moser. Kørte man samme tur for 100 år siden, kom man gennem et område, hvor tørvefabrikkerne lå tæt med store tørrepladser med tørveskruer omkring sig, og med mange hundrede arbejdere i alle aldre i færd med at fremstille tørv. Kører man turen i dag, kommer man gennem store skovområder med smuk natur, afbrudt af moser, der er ved at gendanne sig.

Området ved Gl. Rønbjerg og Hvidemose rummer med andre ord masser af historie, og lidt af den kan alle interesserede høre mere om på en lokalparktur til Jensen & Sørensens Plantage – tidligere Rønbjerg Tørvefabrikker – mandag den 12. august kl. 19-21.

Turen ledes af Christian Vad Holm (en ”Jensen”) og Mads Tanderup (en ”Sørensen”) samt arkivar Niels Mortensen. Mødestedet er ”Æ Tørhus”, Hvidemosevej 10, Gl. Rønbjerg. Undervejs på vandreturen fortæller de tre turledere om tørveindustrien i området, og om hvordan området er omlagt til natur og skovbrug, efter at industrien ophørte efter 2. Verdenskrig.

Jensen & Sørensens Plantager dækker et areal på ca. 260 hektar. Her lå tidligere en af de allerstørste tørvefabrikker i området, Rønbjerg Tørvefabrikker. Tørvevirksomheden blev grundlagt i 1899 af bogtrykker Mar. Jensen, udgiver af Skive Folkeblad, og gårdejer Andr. Sørensen, Rønbjerg. De to opkøbte moser og heder i området og begyndte at fremstille de såkaldte ”æltetørv”. Hver sommer blev der fremstillet flere millioner tørv på fabrikken, som blev afsendt med godstog fra Rønbjerg eller Hvidemose stationer til kunder i hele Danmark. Fabrikken beskæftigede op mod 100 arbejdere, og der var brug for alle: de voksne mænd stod for det hårde arbejde med at grave tørvemassen i moserne og fremstille tørvene på selve fabrikken, mens børn, kvinde og gamle ”rejste”(vendte) tørvene på tørrepladsen og ”skruede” (stablede) de tørrede tørv i tørveskruer. Arbejdet var forholdsvis godt betalt, og mange af de såkaldte ”rakkere” fandt arbejde her og slog sig ned i primitive boliger i området. Og Rønbjerg Tørvefabrikker var blot en af mange større og mindre tørvefabrikker i området...

Efter 2. Verdenskrig ophørte tørvefabrikationen. Den egnede tørvemasse var ved at slippe op – og kunderne ville hellere have varme fra oliefyr eller fjernvarme. Og hvad stiller man så op med 260 hektar heder og moser? Familierne Jensen & Sørensen valgte at skifte til skovdrift og beplantede området med nåle- og løvtræer. Det har fuldstændig ændret områdets karakter, så man i dag færdes ad smukke skovveje, der brydes af områder af mere åbne karakter ved moserne, som nu er ved at gendanne sig efter at have fået fred og ro for tørvegraverne! Undervejs på turen vil Christian Vad

Holm og Mads Tanderup fortælle om den natur, der er (gen)opstået gennem de sidste årtier. De fortæller også om, hvordan de to familier driver skovbruget, og hvordan de forvalter plantagerne.

Vandreturen i Gl. Rønbjerg er en af sommerens ture i den kommende Lokalpark mellem Flyndersø og Sdr. Lem Vig. Turen er arrangeret af en af arbejdsgrupperne, der arbejder på at realisere det store projekt. Turen er på ca. 2,2 kilometer. Gode vandresko anbefales, og kaffe bør medbringes. Det er gratis at deltage og alle interesserede er velkomne.

Billedtekst: (907B364)

Sådan så en af tørrepladserne på Rønbjerg Tørvefabrikker ud for 100 år siden. Bemærk tørvefabrikkernes skorstene i baggrunden. Fotografiet giver et godt indtryk af det øde landskab af hede og moser, som prægede Gl. Rønbjerg dengang. I dag er det øde område forvandlet til smukke skove. Begge dele kan man høre mere om på lokalparkvandringen mandag den 5. august.